

ФІЛОСОФІЯ ТА ПОЛІТОЛОГІЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ КУЛЬТУРИ

ISSN [2663-0265](#) (print) ISSN [2663-0273](#) (online)

Journal home page: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP>

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

Андрій Андрійович Шуліка

Доктор політичних наук,
доцент кафедри політології,
Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара,
пр. Гагаріна, 72, Дніпро, 49000, Україна

E-mail: andddriism@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7250-0026>

УДК 329.63:316.354

Andriy Andriiovych Shulika

Doctor of Political Sciences,
Associate Professor of the Department of Politology,
Oles Honchar Dnipro National University,
Gagarina ave., 72, Dnipro,
49000, Ukraine

**ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА РОЗВИТОК
ПОЛІТИЧНОЇ ПРЕКАРНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ**

Received 26 March 2021; revised 17 April 2021; accepted 14 May 2021

DOI: 10.15421/352113

Анотація

Метою дослідження є аналіз впливу карантинних обмежень введених внаслідок пандемії COVID-19 на прекарізацію соціально-політичних груп. До методів дослідження можна віднести: системний підхід; структурно-функціональний підхід; порівняльний підхід. Виокремлено та розкрито зміст впливу пандемії COVID-19 на трансформацію політичну сферу в сучасному світі. Серед особливостей впливу пандемії COVID-19 можна виділити в першу чергу наслідки введення карантинних обмежень, які були повністю обумовлені вимогами охорони здоров'я, але спричинили глобальний вплив на економічну, суспільну та політичну сферу. Обґрунтовано, що карантинні обмеження введені внаслідок пандемії COVID-19 актуалізували проблеми економічної та соціально-політичної нерівності, що призводить до прекарізації певних соціально-політичних груп. Прекарізація відбувається внаслідок обмеження економічних та громадянських прав, що призводить до економічної та соціально-політичної нестабільності в країнах світу.

Ключові слова: *прекарність, політична прекарність, пандемія COVID-19, прекарні політичні групи, економічна нерівність, соціально-політична нерівність, мігранти.*

**The impact of the COVID-19 pandemic on the development of political precarity
in the modern world**

Abstract

The aim of the study is to analyze the impact of quarantine restrictions imposed as a result of the COVID-19 pandemic on the precarization of socio-political groups. The research methods include: a systematic approach, which allowed to trace the modernization of the political system under the influence of the COVID-19 pandemic; the structural-functional approach made it possible to analyze the impact of «pandemic» political and state management on the development of political precariousness; The comparative approach allowed to analyze national examples of the impact of the pandemic on precarization and to form common trends in the political sphere of modern society. The content of the impact of the COVID-19 pandemic on the transformation of the political sphere in the modern world is highlighted and revealed. Among the features of the impact of the COVID-19 pandemic are the consequences of the introduction of quarantine restrictions, which were entirely conditioned by health requirements, but had a global impact on the economic, social and political spheres. Regarding the impact on the political sphere, it is noted that quarantine restrictions have caused a global crisis of state regulatory institutions and raised the issue of the role of civil society. It is substantiated that the quarantine restrictions imposed as a result of the COVID-19 pandemic have actualized the problems of economic and socio-political inequality, which leads to the precarization of certain socio-political groups. Precarization occurs due to the restriction of economic and civil rights, which leads to economic and socio-political instability in the world.

Key words: *precarity, political precarity, COVID-19 pandemic, precarious political groups, economic inequality, socio-political inequality, migrants.*

Постановка проблеми.

При аналізі впливу пандемії COVID-19 багатьма дослідниками, зі зрозумілих причин, більша увага була зосереджена на аспектах пов'язаних зі здоров'ям та на потенційних масштабах скорочення економічного розвитку. На сьогоднішній день дещо менша увага приділяється впливу, яке можуть надати проблеми безробіття і падіння доходів на політичну ситуацію в світі. Різноманітні економічні, суспільні та політичні кризи демонструють соціально-політичні лінії розлому суспільства.

Слід зазначити, що дослідження з широкого спектру природних і техногенних катастроф, включаючи урагани, повені та економічні спади, неодноразово демонструють більший вплив на тих, хто знаходиться в несприятливих соціальних і політичних умовах. Заходи щодо зменшення темпів поширення вірусу COVID-19 потребували політики, яка обмежує багато аспектів повсякденного життя. Ця політика була введена в дію у більшості країн світу. Хоча ці заходи можуть принести користь суспільній охороні здоров'я, вони часто погіршували економічне і соціально-політичне положення багатьох громадян.

При цьому міжнародні тенденції економічного та соціально-політичного розвитку демонструють поступовий відхід від стандартних трудових відносин, які передбачали постійну зайнятість на повну ставку, і відповідно зростання прекарності. Профспілки та організації трудящих уже далеко не завжди можуть ефективно представляти політичні інтереси найманих працівників, особливо в умовах пандемії COVID-19, адже в нових умовах сформувалися нові форми регулювання економіки і соціально-політичних відносин.

Метою дослідження є аналіз впливу карантинних обмежень введених внаслідок пандемії COVID-19 на прекарізацію соціально-політичних груп. До методів дослідження можна віднести: системний підхід, який дозволив прослідкувати модернізацію політичної системи під впливом пандемії COVID-19; структурно-функціональний підхід надав змогу проаналізувати вплив «пандемічного» політико-державного менеджменту на роз-

виток політичної прекарності; порівняльний підхід дозволив проаналізувати національні приклади впливу пандемії на прекарізацію та сформувати спільні тенденції розвитку політичної сфери сучасного суспільства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми впливу пандемії COVID-19 на розвиток сучасного суспільства одразу привернули увагу багатьох дослідників. Певна кількість наукових робіт концентрували увагу на проблемах політичного управління кризовими станами суспільства, що можна побачити в дослідженні К.Доддса, В.Брото, К.Деттербека, М.Джонса, В.Мамаду. Достатньо багато досліджень було присвячено проблемам з якими зіштовхнулись певні соціально-політичні групи в умовах пандемії, наприклад, в роботах Р.Джаміля, У.Дутта, С.Сенгупти, К.Джа, М.Крістіансена. В наукових працях А.Кана, Б.Пеппі, А.Самнера, Е.Ортис-Хуареса, К. ван Барневельд аналізувалась специфіка продукування нерівності в умовах пандемії.

Разом з тим в межах наукових досліджень не аналізувалась специфіка впливу на політичну прекарність та перспективи самоорганізації прекарних соціально-політичних груп в сучасному світі в умовах пандемії COVID-19.

Виклад основного матеріалу.

Прекарність розуміється як нестабільний, нестандартний, низькооплачуваний вид працевлаштування, що характеризується небезпечними умовами роботи і відсутністю соціальної захищеності. Економічна та соціально-політична нерівність і прекарність зростає в усьому світі, що є наслідком політики, пов'язаної з неолібералізмом, формуванням «гнучких» ринків праці та послабленням впливу суспільства на державу.

Пандемія COVID-19 впливає на розвиток існуючих тенденцій. Наприклад, фахівці в сфері інформаційних технологій (ІТ), сутність роботи яких дозволяє працювати дистанційно, мають (в умовах пандемії) більше переваг ніж працівники в секторах роздрібною торгівлі та послуг, яких при цьому набагато більше.

Заходи, вжиті для уповільнення поширення хвороби в світі, стали серйозним викликом для економіки і суспільства, в «результаті

закриття багатьох підприємств, що призвело до повсюдної втрати робочих місць та доходів» [van Barneveld 2020: 135]. При цьому в контексті розвитку економіки багато секторів фактично були поділені на «першочергові» і «другорядні» [van Barneveld 2020: 137], хоча, наприклад сфера обслуговування та малого бізнесу довгий час була визначальною для розвитку багатьох держав, але часто залишилася без належної підтримки держави в умовах пандемії. При цьому саме в цьому секторі було зайнято досить велика кількість прекарних, нестабільних працівників.

За даними деяких досліджень у Сполучених Штатах раса, стать, вік та освіта вплинули на вразливість до інфекції COVID-19 [Perry et al. 2020]. Тим не менш, наслідки, ймовірно, виходять далеко за рамки захворюваності та смертності. Тимчасове закриття економіки викликало кризові процеси, підвищивши ймовірність того, що існуюча соціальна нерівність, послабила економічну стійкість та посилила несприятливі умови, особливо серед груп, найбільш постраждалих від прекарності. Для цих соціально-політичних груп будь-яке нове обмеження можливостей посилює проблеми соціальної прекарності. Деякі дослідники навіть вводять термін «пандемічна прекарність», яким маркують пандемію COVID-19 [Perry et al. 2020].

Наслідки спричинені пандемією коронавірусної хвороби можуть мати вирішальне значення для розуміння розвитку прекарних політичних груп, адже економічна криза посилює нерівність, оскільки можливості для формування стабільних трудових відносин, на повне дотримання всіх соціально-політичних прав значною мірою обмежені для прекарних груп. Нерівномірний розподіл економічних, соціально-політичних ресурсів справляє руйнівний вплив. «Глибокі соціально-економічні, гендерні, класові та етнічні відмінності в смертності від COVID-19 виявляються багатьма дослідженнями» [Dodds et al. 2020: 291].

Згідно з дослідженнями ті, хто перебуває в соціально та економічно маргіналізованих і прекарних групах, більш вразливі до наслідків стихійних лих [Perry et al. 2020]. Якщо відновлення після пандемії відображає мину-

лі тенденції, то ці ж самі соціально-політичні групи також будуть відновлюватися набагато повільніше через раніше існуючу відсутність соціально-політичної рівності. Крім того, наслідки пандемії можуть взаємодіяти з існуючими умовами фрагментованих або недостатніх систем соціального захисту.

«Держави сформували стратегії управління кризами на національному рівні, і припустили, що заходи обмежуючі міграцію по суті перетворили транснаціональну кризу в «обмежену», «національну» [Paul 2020: 241]. Але пандемія COVID-19 стала категорією міжнародних (транскордонних) криз, які виходять за рамки географічних, політичних, культурних, державних і юридичних кордонів.

Деякі дослідження дозволили отримати уявлення про потенційні руйнівні наслідки пандемії COVID-19 з точки зору наслідків розвитку прекарності. У дослідженнях Міжнародної організації праці «моделюється вплив пандемії на трудові доходи з використанням набору сценаріїв потенційних макроекономічних наслідків COVID-19» [Sumner et al. 2020]. За цими оцінками, «зростання бідності серед працюючих складе від 8,8 до 35 мільйонів нових працюючих бідних при використанні найбільш позитивних і негативних сценаріях скорочення економіки» [Sumner et al. 2020]. У цих умовах прекарні соціально-політичні групи відчують найбільші проблеми.

Прекаріат історично неоднорідний і до нього відносять досить різноманітні групи. Так, деякі дослідники аналізують поширення прекарності в результаті пандемії COVID-19 у сфері вищої освіти. Існування прекарності в цій сфері пов'язане зі «структурними особливостями зайнятості (такими як тип трудового договору, право на відпустку, тенденції на ринку праці)» [Kınikoğlu & Can 2021: 818].

Часто до проблеми прекарності схильний також «творчий сектор економіки» (найчастіше він представлений фрілансерами і багатьма іншими категоріями самозайнятих), оскільки він завжди покладався на гнучкі виробничі мережі та різні структури робочої сили, які несуть витрати і ризики прекарності [Comunian & England 2020: 117].

Прекаризація також активно проявляєть-

ся в гендерній нерівності, жінки найчастіше виявляються схильні до нестабільності в соціально-трудо­вій сфері. Можна відзначити гендерні наслідки прекаризації в результаті державної політики в результаті пандемії COVID-19. Це наприклад можна побачити в дослідженнях гендерного впливу відповідних заходів уряду Уганди на COVID-19, де наголошується, що «економічна і політична система Уганди не може ефективно захищати інтереси всіх груп населення і в основному схильні до ризиків виявилися працюючі жінки» [Ssalı 2020: 289].

Гендерна рівність у поєднанні з економічною, соціальною та політичною нерівністю формує негативний досвід для прекаризованих груп щодо здоров'я, освіти, правосуддя, засобів до існування та впливу на політику. Тому необхідно приділяти увагу гендерним факторам при розробці стратегій реагування на кризи.

Однією з соціально-політичних груп, які відчувають вплив прекарності і нестабільності є мігранти. Мігранти найчастіше опиняються на соціальній, економічній та політичній периферії суспільства страждають від структурної нерівності, дискримінації та неможливості впливу на прийняття політичних рішень. Вчені відзначили, що «пандемія посилила їх диспропорції, особливо з точки зору здоров'я і благополуччя, що в кінцевому підсумку призвело до надмірної нестабільності для мігрантів» [Jamil & Dutta 2021].

При цьому не можливо говорити про те, що уряди держав повинні орієнтуватися тільки на безпосередньо громадян країни, адже, наприклад, на Близькому Сході присутність мігрантів істотно вплинула на приймаючі країни, як з точки зору демографії, так і економіки. Наприклад, «майже 70% населення Катару, 50% Бахреїну і 80% ОАЕ є мігрантами» [Kristiansen & Sheikh 2014]. Мігранти досить активно впливають як на внутрішню, так і в зовнішню економіку. Під час пандемії, коли багато мігрантів втратили роботу або було скорочення заробітної плати це негативно позначилося на макроекономіці. Таким чином, не дивлячись на вплив груп мігрантів на розвиток економіки, фактично вони позбавлені

можливості впливу на політичну сферу, що означає формування політичної прекарності.

Також точки зору відсутності доступу до системи охорони здоров'я та пов'язаних з цим ризиками мігранти є однією з найбільш вразливих груп населення в умовах глобальної пандемії COVID-19. При цьому згідно з дослідженнями мігранти стурбовані «перспективою втрати роботи більше, ніж боязною коронавірусної інфекції» [Jamil & Dutta 2021].

Прекаризовані соціально-політичні групи мігрантів, піддаючись ризику нерівності в умовах пандемії COVID-19 зіткнулися з низкою труднощів, включаючи фінансову невизначеність і відсутність доступу до медичного обслуговування. Стан соціально-політичної ізоляції, відсутність правового захисту, відсутність мовних навичок і їх нездатність конструктивно спілкуватися з державними органами влади посилювали політичну прекаризацію. Наприклад, «мігранти в Австралії (за винятком громадян Нової Зеландії) не мали права на участь у програмах підтримки і не були адресатами соціальних виплат і допомог» (van Barneveld 2020: 137), що фактично змушувало їх повертатися в рідні країни незалежно від того скільки років вони прожили на території Австралії і стану їх здоров'я.

Пандемія COVID-19 загострює фундаментальні проблеми соціально-політичної стійкості суспільства і держави [Dodds et al. 2020: 291] тому, що соціальна і політична справедливість є невід'ємними елементами сучасної держави.

Наприклад, в Індії, яка в 2021 році показує жахливу статистику поширення коронавірусу, заходи по боротьбі з пандемією були посилені становищем багатьох соціально-політично груп.

Багато в чому це пов'язано з тим, що неформальні робітники - а вони за різними оцінками складають майже 90% робочої сили Індії [Sengupta & Jha 2020: 155] – в короткі терміни в результаті карантинних обмежень позбулися роботи. Величезна кількість представників прекарних працівників в Індії являють собою внутрішніх мігрантів, в основному з сільської місцевості. При цьому вони виявилися позбавлені можливості виконувати карантинні

обмеження, наприклад, соціальна ізоляція неможлива була для цих категорій громадян в силу житлових умов [Sengupta & Jha 2020: 155].

Багато внутрішніх мігрантів в Індії спочатку змушені були повертатися в сільську місцевість, що прискорило поширення COVID-19 всередині країни, незважаючи на спроби державних органів влади обмежити пересування в країні і зобов'язання місцевої влади з надання медичної допомоги прибуваючим внутрішнім мігрантам.

Також в умовах обмежень прекаризовані працівники почали організовувати політичні протести. В індійському штаті Гуджараті в 10 квітня 2020 році «більше 2 тисяч робітників вийшли на політичний протест з вимогами отримання заробітної плати, їжі та протестуючи проти інших умов карантинних обмежень, які погіршили їх економічне і соціально-політичне становище» [Sengupta & Джа 2020: 157].

До речі, форми політичних протестів проти обмежень викликаних пандемією COVID-19 були в багатьох країнах світу. У 2021 році в Тріполі (Лівані) були активні зіткнення з правоохоронними органами, коли протестувальники виступали проти карантинних обмежень, на тлі голоду, інфляції та безробіття в країні. У період 2020-2021 рр. досить популярними стали протести проти політики COVID-19 в Німеччині, Італії, Ізраїлі, Бразилії, Новій Зеландії та інших країнах.

Хоча в багатьох країнах основними причинами протестів були в першу чергу політичні вимоги, до яких додавали вимоги з приводу зміни карантинних обмежень. Наприклад, політичні протести в Таїланді в лютому 2020 року були припинені пандемією COVID-19, але вже з липня 2020 року вуличні протести знову активізувалися і тривали до березня 2021 року, при цьому підіймалися проблеми обмеження економічних і політичних прав. У 2020-2021 рр. у Болгарії під час протестів проти уряду Бойка Борисова активно використовувалася проблематика, пов'язана з проблемою економічного розвитку в результаті карантинних обмежень. У 2021 протести в Греції були пов'язані зі спробою законодавчо посилити контроль правоохоронних орга-

нів, які офіційно пояснювалися необхідністю контролю за дотриманням правил карантину.

У багатьох країнах Європи виникли проблеми в контексті європейської інтеграції, що було пов'язано із закриттям кордонів. Наднаціональна інтеграція ЄС протягом всієї історії розвитку в XXI столітті стирала національні кордони, коли громадяни країн-учасниць використовували своє право на вільне пересування по території ЄС. При цьому відразу виникли проблеми з міграційною політикою в умовах пандемії, тому що ті, хто перетинає кордон, є громадянами ЄС, а не іноземцями [Paul 2020: 241]. При цьому в ЄС дуже поширена внутрішня трудова міграція, особливо з країн Східної Європи, які є важливим фактором економіки цих країн. Відразу ж виникла проблема формування ефективного компромісу між заходами охорони здоров'я з боротьби з пандемією COVID-19 і економічним розвитком.

Держави з великою кількістю внутрішніх трудових мігрантів в ЄС (наприклад, Румунія, Польща, Болгарія) як результат зіткнулися з проблемою масового повернення своїх громадян. Це в основному було пов'язано з втратою роботи, карантинними обмеженнями і відсутністю гарантій медичної допомоги, що, до речі, часто призводило до більшого поширення COVID-19. Так, «у Болгарії сезонні мігранти (часто інфіковані коронавірусом), повернулися з Нідерландів для лікування, оскільки у них не було доступу до медичного обслуговування» [Paul 2020: 243]. З подібною проблемою зіткнулася і Україна, при цьому робітники, які поверталися були обмежені обов'язковою ізоляцією, що посилювало вплив на них нестабільності та прекарності.

Відновлення економічного зростання часто мало пріоритет над епідеміологічними проблемами. Угорщина створила «гуманітарні коридори» для мігрантів з інших країн, щоб вони могли перетнути кордони, незважаючи на міжнародні обмеження [Paul 2020: 243]. Багато держав ЄС спробували сформулювати систему тестування серед мігрантів, забезпечувати їх засобами захисту і організувати пункти надання медичної допомоги для мігрантів, але найчастіше роботодавці використовували

різні форми обходу таких правил (наприклад, використовували субпідрядників). Різноманітні форми обходу обмежень роботодавцями фактично розширювали межі прекарності тому що багато мігрантів змушені були погоджуватися на нові нестабільні умови роботи через відсутність фінансових можливостей очікувати більш стабільних умов роботи.

Заходи по боротьбі з поширенням коронавірусу в світі є і перевіркою політичних систем багатьох країн світу, провал вакцинації в деяких країнах (наприклад, в Росії) багато в чому був пов'язаний з недовірою до органів державної влади. Навіть самі рішення посилити прикордонний контроль (а іноді і призупинити в'їзд іноземних громадян), ввести карантинні обмеження, посилити контроль над ЗМІ означали в деякій мірі призупинення дій деяких громадянських та політичних прав. Було скасовано право на пересування, на зібрання, право проводити масові демонстрації та відвідувати релігійні заходи. Хоча в багатьох демократичних державах такі заходи мали досить сильну суспільну та політичну підтримку [Dodds et al. 2020: 293], в деяких авторитарних країнах карантинні обмеження використовували, щоб перешкоджати вираженню політичних і громадянських позицій (наприклад, в Китаї, Білорусії і Росії). На думку деяких дослідників в авторитарних політичних системах, «існує небезпека того, що надзвичайний стан стане новою нормою» [Dodds et al. 2020: 294].

Там де держави фактично не могли впоратися з допомогою прекарним соціально-політичним групам, що свідчило про недоскона-

лість системи державного управління, на перший план вийшли інститути громадянського суспільства. У багатьох країнах сформувалася підтримка і солідарність по відношенню до вразливих соціально-політичних груп. Волонтери відігравали вирішальну роль у підтримці прекарних груп за допомогою збору коштів на місцевому рівні [Dodds et al. 2020: 295].

Висновки.

Таким чином, ми можемо побачити, що політика під час карантину може привести до несправедливого розшарування людей та жорсткого обмеження політичних та громадянських прав. Пандемія COVID-19 демонструє всі небезпеки сучасного економічного і соціально-політичного розвитку, зростаючої нерівності, адже кризові явища тільки демонструють латентні небезпеки та недоліки розвитку всієї соціально-політичної системи. Хоча треба визнати, що масштаб і складність кризи, викликані пандемією COVID-19, безпрецедентні: вони охоплюють весь світ та майже всі аспекти життя людини і суспільства.

Пандемія COVID-19 та реакція на вірус в суспільстві призвели до нестабільності, ізоляції, і саме певні категорії соціально-політичних груп найбільш постраждали від цього. Це включає прекарні групи, які мають нестабільну роботу, низький дохід та обмежені в можливостях захищати свої права (що особливо посилюється в умовах пандемії). До постраждалих прекарних груп найчастіше можна віднести мігрантів (як внутрішніх, так і зовнішніх), жінок-робітників, самозайнятих та ін.

Бібліографічні посилання / References

- Comunian, R., England, L. (2020). Creative and cultural work without filters: Covid-19 and exposed precarity in the creative economy. *Cultural Trends*, 29.2, 112-128.
- Dodds, K., Broto, V. C., Detterbeck, K., Jones, M., Mamadouh, V., Ramutsindela, M., ... & Woon, C. Y. (2020). The COVID-19 pandemic: territorial, political and governance dimensions of the crisis. *Territ. Polit. Gov.* 8, 289-298 DOI: <https://doi.org/10.1080/21622671.2020.1771022>
- Jamil, R., Dutta, U. (2021). Centering the Margins: The Precarity of Bangladeshi Low-Income Migrant Workers During the Time of COVID-19. *American Behavioral Scientist*. DOI: <https://doi.org/10.1177/00027642211000397>
- Kımkıoğlu, C. N., Can, A. (2021). Negotiating the different degrees of precarity in the UK academia during the Covid-19 pandemic. *European Societies*, 23, 817-830. DOI: <https://doi.org/10.1080/14616696.2020.1839670>

- Kristiansen, M., Sheikh, A. (2014). The health of low-income migrant workers in gulf cooperation council countries. *Health and Human Rights Journal*, 22.
- Paul, R. (2020). Europe's essential workers: Migration and pandemic politics in Central and Eastern Europe during COVID-19. *European Policy Analysis*, 6(2), 238-263. DOI: <https://doi.org/10.1002/epa2.1105>
- Perry, B.L., Aronson, B., Pescosolido, B.A. (2021). Pandemic precarity: COVID-19 is exposing and exacerbating inequalities in the American heartland. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118 (8), DOI: <https://doi.org/10.1073/pnas.2020685118>
- Sengupta, S., Jha, M. K. (2020). Social policy, COVID-19 and impoverished migrants: challenges and prospects in locked down India. *The International Journal of Community and Social Development*, 2(2), 152-172. DOI: <https://doi.org/10.1177/2516602620933715>
- Ssali, S. (2020). Gender, Economic Precarity and Uganda Government's COVID-19 Response. *African Journal of Governance & Development*, 9 (1.1), 287-308.
- Sumner, A., C. Hoy, Ortiz-Juarez E. (2020). Precarity and the pandemic: COVID-19 and poverty incidence, intensity, and severity in developing countries. *WIDER Working Paper 2020/77*. <https://www.wider.unu.edu/sites/default/files/Publications/Workingpaper/PDF/wp2020-77.pdf>
- van Barneveld, K., Quinlan, M., Kriesler, P., Junor, A., Baum, F., Chowdhury, A., ... Rainnie, A. (2020). The COVID-19 pandemic: Lessons on building more equal and sustainable societies. *The Economic and Labour Relations Review*, 31(2), 133-157. DOI: <https://doi.org/10.1177/1035304620927107>